

หกเหลี่ยมเศรษฐกิจหลังวิกฤติการเงิน

รายจ่า

ศูนย์ข่าวภาคเหนือ

โครงการหกเหลี่ยมเศรษฐกิจ หรือความร่วมมือทางเศรษฐกิจ 6 ประเทศอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขง (ไทย ลาว เวียดนาม กัมพูชา พม่า จีน ตอนใต้) ถือกำเนิดขึ้นเมื่อปี 2536 มีเป้าหมายจะพัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกใน 7 สาขาด้วยกัน โดยมีธนาคารพัฒนาเอเชีย (ADB) ให้การสนับสนุน

หัวใจสำคัญของโครงการดังกล่าว คือการเชื่อมโยงเครือข่ายคมนาคมเพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินทางติดต่อและขนส่งสินค้าระหว่างกัน แต่ภายหลังจากเกิดวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจในปี 2540 ได้มีการปรับเปลี่ยนแผนงานใหม่ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป รายงานโครงการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขง 6 ประเทศฉบับประจำเดือนมิถุนายน 2542 ของสำนักงานคณะกรรมการประสานการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน (สพบ.) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้ระบุถึงกรอบและกลยุทธ์การดำเนินโครงการพัฒนาภายใต้วิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจตามผลการประชุมครั้งที่ 8 ระหว่าง 30 กันยายน - 2 ตุลาคม 2541 ที่ผ่านมามีว่า

ธนาคารเพื่อการพัฒนาเอเชีย ADB จะให้ความสำคัญกับการพัฒนาในลักษณะหลากหลายรูปแบบ (Multi Model) ที่มีการพัฒนาระบบการขนส่งอย่างสมบูรณ์ ประกอบด้วยเส้นทางถนน ทางรถไฟ และทางน้ำตามแนวคิดการพัฒนาพื้นที่ที่มีการเชื่อมโยงโครงข่ายคมนาคม หรือ "Economic Corridor"

ซึ่งเส้นทางที่มีศักยภาพและความเป็นไปได้ตามแนวคิดนี้คือ เส้นทางเชื่อมโยงตามแนวตะวันตก-ตะวันออก โดยเฉพาะเส้นทางกษัตริย์แห่งเมียวดี-แม่สอด-มุกดาหาร-สะหวันนะเขต-ดองฮา-คานัง (รวมสะพานข้ามโขงแห่งที่ 2) โดยในส่วนของเส้นทางหมายเลข 9 ซึ่งเชื่อมลาวได้มีความช่วยเหลือแบบให้เปล่าจาก ADB และ สำนักงานความร่วมมือระหว่างประเทศแห่งญี่ปุ่น (JICA)

แนวเหนือใต้คืออุปสรรค

เส้นทางเชื่อมโยงแนวเหนือ-ใต้ คือ เชียงของ-หลวงน้ำทา-บ่อเต็นและแม่สาย-ท่าขี้เหล็ก-เชียงรุ่ง-ท่าผาลัว ทั้งนี้ กรณีเส้นทางที่ผ่านพม่า นั้น หลังจากรัฐบาลไทยอนุมัติเงินกู้จำนวน 300 ล้านดอลลาร์ให้กับรัฐบาลพม่าเมื่อ กุมภาพันธ์ 2540 เพื่อก่อสร้างเส้นทางจากท่าขี้เหล็ก-เชียงรุ่ง ระยะทาง 164 กม. โดยให้สัมปทานกับบริษัทลูกชายฉวยใหญ่เดิม แต่ไม่สามารถดำเนินการได้ รัฐบาลพม่าจึงยกเลิก

สัมปทานและมอบหมายให้ทหารช่างเป็นผู้นำดำเนินการในลักษณะถนนลาดยาง ความกว้าง 6 เมตร คาดว่าแล้วเสร็จภายในปีนี้

ส่วนเม็ดเงินจำนวน 300 ล้านดอลลาร์นั้น เมื่อวันที่ 8-11 มิถุนายน 42 ที่ผ่านมามีกระทรวงการคลัง ร่วมกับ สพบ. และกระทรวงการต่างประเทศ ได้เดินทางไปเจรจากับรัฐบาลพม่า เกี่ยวกับเงินกู้ดังกล่าว โดยรัฐบาลพม่าขอยกเลิกสัญญาเงินกู้เดิม และขอใช้เงินจำนวนนี้เพื่อพัฒนาเส้นทางจากผาอัน-กอกะบก-เมียวดีแทน

ขณะที่เส้นทางผ่านลาว ที่ ADB ให้การ

ของโครงการพัฒนาสาธารณูปโภคอื่นๆ ใน 6 เหลี่ยมเศรษฐกิจอีกว่า ในส่วนของเส้นทางห้วยโก๋น (น้ำม)-ปากแบ่ง (ลาว)-อุมตมโฮย-บ่อเต็น-เชียงรุ่ง-คุนหมิงนั้น ขณะนี้กำลังอยู่ระหว่างการศึกษาศักยภาพผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสำรวจออกแบบเส้นทางช่วงห้วยโก๋น-ปากแบ่ง ระยะทาง 38 กม. ที่ กรม มีมติอนุมัติเงินช่วยเหลือให้จำนวน 16 ล้านดอลลาร์ตามที่รัฐบาลลาวร้องขอ มีกระทรวงคมนาคม และกรมทางหลวง เป็นผู้ดำเนินการหลัก

เส้นทางรถไฟจากยูงนาน-ไทย โดยเฉพาะ

ช่วยเหลือในการศึกษาความเหมาะสมแล้วตั้งแต่ พฤศจิกายน 2541 จนถึงขณะนี้ยังไม่สามารถดำเนินการได้เนื่องจากมีอุปสรรคสัมปทานที่ซับซ้อนก็ระหว่างบริษัทร่วมพัฒนาในสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจ จำกัด-บริษัทชุดต้นถ่านหินเวียงจันทน์ จำกัด นอกจากนี้ยังติดปัญหาข้อเสนอบริษัทร่วมพัฒนา ที่ขอให้รัฐบาลลาวค่าประกันเงินกู้จาก ADB ให้

รวมทั้งเส้นทางจากกรุงเทพฯ-อรัญประเทศ-พนมเปญ-ไฮฟองที่ซีพี-วังเตา ที่ ADB อนุมัติเงินกู้จำนวน 40 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ก่อสร้างในส่วนของกัมพูชา และ 100 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในส่วนของเวียดนามตั้งแต่พฤศจิกายน 2541

รถไฟไปยูงนาน

รายงานดังกล่าวยังได้ระบุถึงความก้าวหน้า

ช่วงจากเด่นชัย (แพร่)-ตัวเมืองเชียงราย นั้น ได้ออกแบบวิศวกรรมเสร็จเรียบร้อยแล้วตั้งแต่วันที่ 2540 ขณะนี้ การรถไฟแห่งประเทศไทย (ร.ฟ.ท.) กำลังขอจัดสรรงบประมาณปี 2543 โดยมีมูลค่าการลงทุนทั้งสิ้น 15,000 กว่าล้านบาท (ราคาปี 2542)

ขณะที่ทางรถไฟผ่านจังหวัดหนองคายนั้น การก่อสร้างจากหนองคาย-กลางสะพานมิตรภาพแล้วเสร็จประมาณ 80% ขณะที่การยังไม่สามารถก่อสร้างทางรถไฟจากสถานีพาดังแล้ว มาเชื่อมต่อไป

ด้านการเดินเรือเพื่อการพาณิชย์ในแม่น้ำโขง 4 ประเทศ จนถึงขณะนี้ยังคงติดอยู่ที่ปัญหาระดับน้ำในแม่น้ำโขง ที่ไทยขอให้รัฐบาลจีนพิจารณามาตรฐานระดับน้ำให้สามารถเดินเรือ

พาณิชย์ได้ตลอดทั้งปี อย่างไรก็ตาม ในรายงานความก้าวหน้าการพัฒนาสาธารณูปโภค 6 เหลี่ยมเศรษฐกิจของ สศช.ฉบับนี้ ก็ได้คาดการณ์ว่า จะสามารถบรรลุข้อตกลงและลงนามกันได้ภายในสิ้นปีงบประมาณนี้

เปิดเสรีการค้า

สำหรับสาขาการค้าและการลงทุน ในการประชุมระดับรัฐมนตรีครั้งที่ 8 ที่ประชุมได้เห็นชอบให้มีการดำเนินงานสนับสนุนความร่วมมือทางการค้า ให้จัดตั้ง "Business Forum" ตั้งคณะทำงานด้านศุลกากร คณะทำงานด้านการเกษตร และการพัฒนาระบบบริการ One-Stop Service เพื่ออำนวยความสะดวกกับนักลงทุน

และในการประชุมเตรียมการสำหรับการประชุมคณะทำงานด้านการค้าและการลงทุน ระหว่าง 17-19 มีนาคม 2542 ที่กรุงมะนิลา ประเทศฟิลิปปินส์ ที่ประชุมได้พิจารณาปรับปรุงนโยบายด้านมาตรการที่เป็นธรรมและยอมรับระหว่างกันมากขึ้น การกระจายอำนาจการบริหารจัดการเพื่อสนับสนุนความร่วมมือด้านการค้า เช่น การออกใบอนุญาตการค้า-ประกันภัย และการจัดตั้งองค์กรความร่วมมือภาคเอกชนร่วมกัน

นอกจากนี้ยังพิจารณาถึงการอำนวยความสะดวกการค้าและการเดินทาง ด้วยการเปิดเสรีทางการค้า โดยเฉพาะการระงับการตั้งกำแพงภาษี ส่งออก ระหว่างกันมากขึ้น การจัดตั้งศูนย์ความร่วมมือด้านการค้า เพื่ออำนวยความสะดวกด้านการผ่านแดนของสินค้า ผู้โดยสาร เฟอร์นิเจอร์ ความร่วมมือระดับทวิภาคีด้านการผ่านแดนของสินค้า และผู้โดยสาร พร้อมกันนี้ยังได้มีการเสนอให้มีการร่วมมือทางทรัพย์สินทางปัญญา และการแลกเปลี่ยนข้อมูลทางการค้า ศุลกากรร่วมกันด้วย

ด้านการลงทุน ทั้ง 6 ประเทศสมาชิก เห็นชอบร่วมกันที่จะให้มีการพัฒนาความร่วมมือด้านการลงทุน โดยเฉพาะในลักษณะของ Economic Corridor ที่ให้การพัฒนากิจกรรมทางเศรษฐกิจ-โครงสร้างพื้นฐานเชื่อมโยงพร้อมกัน โดยระยะแรกแต่ละประเทศควรศึกษาและเสนอพื้นที่ชายแดนที่มีศักยภาพในการพัฒนาเขตอุตสาหกรรมภาคการผลิตร่วม (Co-Production) ร่วมกัน เพื่อนำไปสู่การส่งเสริมการผลิตร่วมกัน เช่น แม่สาย-ท่าขี้เหล็ก-แม่สอด-เมียวดี-สะหวันนะเขต-มุกดาหาร เป็นต้น

ทั้งนี้ ADB จะดำเนินการศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุนเบื้องต้น (Pre-Investment Study) เพื่อเป็นการรอบคอบความร่วมมือ โดยจะใช้ความร่วมมือในพื้นที่ East-West Economic Corridor ระหว่างมุกดาหาร-สะหวันนะเขต-ดองฮา-คานัง เป็นโครงการนำร่อง โดยคาดว่า จะเริ่มดำเนินการศึกษาตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2542 เป็นต้นไป